

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

95. Obijcies ultimò: Majorem videtur habere oppositionem cum unione hypostatica habitus vitij, quam fomes peccati: Sed habitus vitiosus, de potentia absoluta possunt esse in humanitate Verbo unita: Ergo & fomes peccati. Major videtur manifesta, Tum quia habitus vitiosus proximior est malo ad quod dat facilitatem, quam fomes qui non dat facilitatem, sed in potentia consistit. Tum etiam quia fomes peccati non inclinat in malitiam moralem formaliter, sed tantum pro materiali, scilicet ad bonum delectabile; habitus verò vitiosus est facilitas, inclinatio, & promptitudo ad malum, ut malum malitiā morali formaliter. Minor verò suadetur: Cum unione hypostatica solum malum culpæ videtur habere oppositionem: Sed habitus vitiosus non importat malum culpæ, ablata enim omni culpā, imò & reatu pœnæ, possunt manere hujusmodi habitus, ut patet in baptizatis, quibus omnis culpa & pœna perfectè remittitur, & tamen si habeant antea habitus vitiorum, non propterea per baptismum auferuntur: Ergo habitus vitiosus possunt, saltem de absoluta potentia, in humanitate Verbo unita existere.

96. Respondeo, concessa Majori, negando Minorem, implicat enim habitus vitiosus in humanitate Verbo unita existere, quidquid in contrarium dicant Vazquez hic disp. 61. cap. 8. num. 36. Ragusa disp. 114. §. 8. & alij ejusdem Societatis. Ratio verò negati ex principiis suprà statutis facillè colligitur. Christi enim humanitas, ex vi unionis hypostaticæ, est infinitè atque summè sancta: Sed cum infinita & summa sanctitate habitus vitiosus impossibilis est: Ergo & cum unione hypostatica. Major patet, Minor probatur. Tum quia summa & infinita sanctitas, nedum cum peccato, sed etiam cum potentia proxima peccandi, impossibilis est, ut articulo precedenti ostendimus: Ergo & cum facilitate ad peccandum, quæ proximitas ad peccandum, quam ipsa potentia accedit. Tum etiam, quia summa sanctitas dicit summam à peccato distantiam: Sed major est distantia, à peccato distare, & à facilitate ad peccandum, quam à solo peccato: Ergo summa sanctitas nedum opponitur peccato, sed etiam vitio, quod facilitatem ad peccandum præstat. Unde ad probationem Minoris, Major neganda est; nam cum unione hypostatica, non solum peccatum, sed etiam proxima & expedita ad peccandum potentia, & a fortiori facilitas, inclinatio, & promptitudo ad peccandum, impossibilia sunt.

§. III.

Corollarium notatu dignum.

97. EX dictis in hac disputatione colligitur, tres esse causas sufficientes impeccabilitatis Christi, & exclusionis fomitis ab ejus humanitate. Prima & principalis est unio hypostatica, quæ cum summè & infinitè humanitatem Christi sanctificet, nedum peccatum, & potentiam peccandi, sed etiam omnes motus inordinatos appetitus sensitivi prorsus excludit, ut ex suprà dictis patet. Secunda est visio beatifica, quæ cum animam Christi primæ rectæ operationis regulæ conjungat, illam etiam reddit impeccabilem, & insuper vim & efficacitatem habet comprimendi omnem inordinatum affectum appetitus sensitivi: si enim in via, perfecta Dei contemplatio, quæ est sub velamine fidei, ita ad se rapit sensum, ut licet non

A impediatur omnem motum appetitus, saltem ipsum egregiè moderetur, imò pro eo tempore quo durat, impediatur, ut patet in ecclasi; nihil mirum, si clara illa Dei contemplatio, constanter in Christo & in beatis perseverans, omnem inordinatum motum appetitus prorsus impediatur.

B Tertia causa impeccabilitatis Christi, & exclusionis fomitis ab ejus humanitate, sumitur ex perfectione gratiæ habitualis in anima ejus existentis, & virtutum quæ ab ea dimanant; illa enim gratia, ratione conjunctionis quam habet cum gratia unionis, & quia in Christo est in statu perfecto & connaturali, habet quandam participationem gratiæ patriæ, ratione cujus firmat animam Christi in bono, & potentiam peccandi, ac fomitem peccati, motusque omnes inordinatos appetitus sensitivi, ab humanitate ejus excludit, atque ita Christus triplici titulo sanctus & impeccabilis est, unde ob triplicem illam sanctitatis & impeccabilitatis ejus causam, & prærogativam, Daniel. 9. *Sanctus Sanctorum* appellatur; & Isaiæ 6. Seraphim die ac nocte, sacrum illud trifagium, *Sanctus Sanctus Sanctus*, ante Thronum ejus decantant.

DISPUTATIO XXI

De merito Christi.

Ad questionem 19. D. Thomæ.

C Elebris est hæc disputatio, plures enim & graves circa meritum Christi, ejusque libertatem, quæ est conditio ad merendum necessaria, occurrunt difficultates, quas articulis sequentibus, eā quā poterimus perspicuitate & brevitate, proponemus ac resolvemus.

ARTICVLVS PRIMVS.

An & quando Christus meruerit?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

P Pro resolutione utriusque difficultatis recolendum est ex Tractatu de justificatione & merito, sex conditiones de lege ordinaria ad merendum esse necessarias: Nā primò requiritur quod actio meritoria sit libera, quia naturalibus nec mere-mur, nec demeremur. Secundo, operatio debet esse bona ex objecto & omnibus circumstantiis, nam actus malus non meretur præmium, sed pœnam. Tertiò, debet procedere à subiecto grato, iuxta illud Genes. 4. *Respexit Dominus ad Abel, & ad munera ejus.* Ubi prius ad Abel, id est ad subiectum Deo gratum, deinde ad munera ejus respexit Dominum asseritur, quia nisi subiectum sit gratum, opera ejus Deo grata non sunt. Quarto, quod formaliter vel virtualiter referatur in finem supernaturalem, quia ut docet S. Thomas 1. 2. quæst. 114. art. 4. charitas est quæ conjungit actus aliarum virtutum cum ultimo fine, & ideo ex imperio charitatis habent quod sint meritorie vitæ æternæ. Quintò, quod sit actio viatoris, nam beati & damnati, quia sunt in termino, mereri

vel demereri non possunt. Sextò, quod ad sit patet & promissio ex parte Dei, & ex parte operantis seu merentis, ordinatio operis ad consequendum primum: quia sine tali promissione & ordinatione, Deus nemini obligari potest ad reddendum premium.

Supponendum est etiam, quatuor esse tempora vel instantia de quibus dubitari potest an Christus meruerit, nempe primum instans conceptionis, reliquum vitæ tempus usque ad mortem, ipsum instans mortis, & tempus quod post Christi mortem successit. His premis.

Licet omnes Theologi unanimiter fateantur Christum dum erat in terris viator, verè & propriè meruisse, idque certà & indubitata fide tenendum sit, tamen circa tempus quo meruit, varia sunt Authorum placita, sed omnes sententias, ad quatuor reduci posse existimo.

Prima negat Christum meruisse in primo conceptionis instanti. Hanc tenet Alenis 3. part. quæst. 17. membro 2. art. 1. illamque probabiliorè censent Albertus in 3. dist. 18. art. 6. & D. Bonaventura ibidem art. 10. quæst. 2. & ut probabilè defendit Durandus in eadem distinctione quæst. 2.

Secunda per extremum affirmat. Christum meruisse non solum in hac vita mortali, sed etiam post mortem. Ita quidam quos sine nomine refert Vincentius relect. de gratia Christi quæst. 5. paginâ 438. Pro hac etiam refertur Ragusa hic disp. 5. §. 1. & alij qui volunt Christum meruisse per effusionem sui sanguinis ex latere transfixo, quod vulnus certum est fuisse Christo inflictum post ejus mortem. Huic etiam favent quidam Theologi, qui ut refert Vazquez hic disp. 76. cap. 1. docent Christum nunc actu mereri in sacrificio missæ, & in collatione sacramentorum.

Tertia Christi meritum à primo instanti conceptionis usque ad instans mortis inclusive protendit, & asserit in instanti terminativo vitæ, mortisque inceptivo, meruisse. Ita Cajetanus in 4. quæst. 50. art. 6. §. ad 1. & 2. 2. quæst. 124. art. 4. ad 2. Martini argumentum, quem sequitur Hurtado disp. 63. sect. 10.

Quarta & vera sententia, quæ apud Theologos non solum domesticos, sed etiam extraneos communis est, docet Christum meruisse quidem in primo instanti conceptionis, & toto tempore vitæ, non tamen post mortem, nec in ipso instanti terminativo vitæ, mortisque initiativo.

§. II.

Statuitur prima conclusio, & ostenditur Christum verè & propriè meruisse.

Ico primò, Christus verè & propriè meruit.

Conclusio est certa de fide, colligitur enim aperte ex variis Scripturæ locis: Nam dicitur Isaiæ 53. Si posuerit pro peccato animam suam, videbit semen longævum. Item: Pro eo quod laboravit anima ejus, videbit & saturabitur. Quibus verbis denuntiat Propheta uberrimum fructum qui Christo Domino in premium passionis erat præparatus. Unde Hieronymus in hunc locum: Quia igitur laboravit, videbit Ecclesias in toto orbe confurgere, & earum saturabitur fide. Dicit etiam Apostolus ad Philip. 2. Humiliavit semetipsum factus obediens usque ad mortem, propter quod Deus exaltavit illum. Ubi exaltatio Christi, il-

lius humilitati & obedientiæ, ut causæ meritoriarum tribuitur. Denique in Tridentino definitur, Christum fuisse causam meritoriam nostræ justificationis: Ergo Christum verè & propriè meruisse, certà & indubitata fide tenendum est.

Ratio etiam suffragatur: In Christo enim concurrunt omnes conditiones ad meritum requisitæ: Ergo verè & propriè meruit. Consequentia patet, Antecedens probatur inductione, discurrendo per singulas. In primis certum est secundum fidem, Christi humanitatem habere liberum arbitrium, ut ostendit S. Thomas quæst. 18. art. 4. & per consequens actiones ejus fuisse liberas. Secundò, omnes actiones Christi ex objecto & circumstantiis erant bonæ, ut ipse testatur Joan 8. dicens: Ego quæ placita sunt ei facio semper. Tertiò, ejus humanitas erat Deo grata, tum gratiæ unionis, tum gratiæ habituali. Quartò, per actum charitatis omnia opera sua in Dei gloriam referebat. Quintò, ejus actiones erant viatoris: nam ut ostendit D. Thomas hic quæst. 15. art. 10. Christus simul erat viator & comprehensor, quia licet ab instanti conceptionis haberet beatitudinem animæ, & visione beatificâ frueretur, carebat tamen gloriâ corporis, & in eam tendebat per actus meritorios. Unde Jeremias 14. colonus & viator appellatur. Quasi colonus futurum es in terra, & quasi viator declinans ad manendum. Denique, promissum est premium actionibus Christi, ut colligitur ex verbis Isaiæ supra relatis, & similiter Christus ordinavit actiones suas ad tale premium: Sed conditiones illæ sufficiunt ad meritum, ut in Tractatu de merito fusè ostensum est: Ergo in Christo reperiuntur omnes conditiones ad meritum requisitæ.

§. III.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò: Meritum libertatem arbitrij requirit: Sed in Christo libertas arbitrij non fuit, cum determinatus ad bonum extiterit, sine indifferentia ad malum: Ergo mereri non potuit.

Respondeo negando Minorem: licet enim in Christo non fuerit libertas contrarietatis, consistens in indifferentia ad bonum & malum, fuit tamen libertas contradictionis, consistens in indifferentia ad agere & non agere, & ad hoc & illud bonum, quæ libertas ad meritum sufficit. Ita D. Thomas quæst. 29. de verit. art. 6. ad 1. & in 3. dist. 18. quæst. 1. art. 2. ad 5. De quo fusius infra.

Obijcies secundò: Meritum est opus viatoris: Sed Christus à primo instanti conceptionis non fuit viator, sed comprehensor: Ergo mereri non potuit.

Respondeo, concessa Majori, negando Minorem: licet enim Christus à primo instanti conceptionis esset comprehensor, & visione beatificâ frueretur, tamen simul erat viator, ut docet S. Thomas hic quæst. 15. art. 10. quia carebat beatitudine corporis.

Dices primò, Licet Christus simul esset viator & comprehensor, tamen non erat viator secundum animam, cum illa à primo conceptionis instanti, visione beatificâ frueretur, sed tantum secundum corpus, quod erat mortale & passibile: Atqui meritum esse debet ab anima, & à voluntate quæ potentia ejus est, & non à corpore & virtute.

M M m m ij